

نام طراح: دکتر شهابادی - نوریان	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۷۰ دقیقه
محل خدمت:	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۲۷
نام درس: تاریخ ایران و جهان باستان	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سوالات عملکردی گروه درسی تاریخ	تاریخ طراحی: ۱۴۰۴/۰۲/۱۶

ردیف	عنوان سوال (همراه با پاسخ)	بارم
۱	جمله های درست یا نادرست را مشخص نمایید. الف) در زمان حفاری آثار باستانی و برخورد با یک شیء، اولین اقدام نقشه برداری از آن است. غ (عکس برداری) (درس ۳) ب) کتاب «تورات» جزو منابع دست اول نوشتاری تاریخ ایران باستان محسوب می - شود. (درس ۷)	۰/۵
۲	کدام یک از گزینه های سمت راست با شماره های سمت چپ در ارتباط است؟ (در ستون سمت چپ دو مورد اضافی است). الف) کتاب دائرة المعارف دین زرتشتی (درس ۱۴) دینکرد ب) کتاب داستانی عصر هخامنشی هزارافسان ۱. دینکرد ۲. هزارو یک شب ۳. هزارافسان ۴. بندهش	۰/۵
۳	جاهای خالی را با واژه های داده شده، پر نمایید. (اوستایی، ایلامی، پهلوی، فارسی باستان) الف) در عصر ساسانیان، اوستا به زبان ..... ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد. (درس ۱۵) پهلوی ب) زبان دینی مردمان ایران در عصر کهن، زبان ..... بود. اوستایی	۰/۵
۴	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) کدام گزینه بیانگر شباهت تقویم اوستایی با تقویم هجری شمسی است؟ (درس ۲) ۱. هر دو از دقیق ترین گاهشماری های جهان به شمار می روند. ۲. مبدا هر دو واقعه ملی است ۳. ماه ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نامگذاری شده اند. ۴. مبدا هر دو یک واقعه دینی است ب) در کدامیک از منابع زیر، نویسندگان خود شاهد رویداد تاریخی بوده یا شرح ماجرا را از شاهدان عینی واقعه شنیده و ثبت نموده است؟ (درس ۷) ۱. کتاب تاریخ ایران باستان ۲. کتاب روزگاران مردم ایران ۳. کتاب خدای نامکها ۴. مقاله سقوط ساسانیان	۰/۵
۵	به سوال زیر پاسخ کوتاه دهید. - اولین متن تاریخی نوشته شده مربوط به کجاست؟ سنگ نوشته ای به خط کهن مصری که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد. ۰/۵ (درس ۱)	۰/۵
۶	تعریف اصطلاح - ملوک الطوائفی: (درس ۱۱) حکومت اشکانی به شکل غیر متمرکز اداره می شد. پادشاهان کوچک و حاکمان محلی تا حدودی در اداره قلمرو خویش استقلال داشتند. (۰/۵) آنان دارای سپاه بودند و حتی به نام خود سکه ضرب می کردند. (۰/۵)	۱
۷	تلخیص، تشریح و تحلیل زمینه ها، علل، دلایل، آثار، نتایج و پیامدهای پدیده های تاریخی هدف باستان شناسان از مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان های مختلف چه بود؟ درک سیر پیشرفت های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته (۰/۵) (درس ۳)	۰/۵

نام طراح: دکتر شهابادی - نوربان	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۷۰ دقیقه
محل خدمت:	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۲۷
نام درس: تاریخ ایران و جهان باستان	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سوالات عملکردی گروه درسی تاریخ	تاریخ طراحی: ۱۴۰۴/۰۲/۱۶

۸	در گاهشماری اوستایی چگونه سال کبسیه محاسبه می شد؟ (درس ۲) هر ۱۲۰ سال یک ماه به سال اضافه می شد.	۰/۵
۹	چه شرایطی در هند زمینه رواج آیین های جدید را فراهم آورد؟ (درس ۵) مناسک طاقت فرسای آیین برهمنی به تدریج موجب رویگردانی برخی پیروان آن شد	۰/۵
۱۰	یکی از دلایلی که نواحی غربی و جنوب غربی فلات ایران زودتر از دیگر نواحی، وارد دوره تاریخی شدند، را بنویسید. (درس ۸) نزدیکی به تمدن میان رودان - وجود منابع آبی غنی - ابداع کشاورزی در این قسمت (منطقه چغاگلان)	۰/۵
۱۱	روحانیون در کاهش قدرت پدر در عصر ساسانی چه نقشی داشتند؟ (درس ۱۲) بخشی از اختیارات پدر مانند قضاوت (۰/۲۵) و اجرای مراسم و تشریفات دینی را بر عهده گرفتند. (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	بیماری های واگیر چگونه بر وضعیت اقتصاد و معیشت مردم ایران در دوره باستان، تأثیرگذار بود؟ (درس ۱۳) گاهی بروز بیماری های فراگیر و کشنده ای چون طاعون و وبا (۰/۲۵) موجب مرگ و میر گسترده نیروی کار و در نتیجه، رکود تولید می شد. (۰/۲۵)	۰/۵
۱۳	علل ضعف تاریخ نگاری ایرانیان در دوران باستان را بیان کنید. (درس ۷) ۱- غالب بودن سنت فرهنگ شفاهی در ایران باستان ۲- جنگ ها و نابودی منابع تاریخی برای نمونه منابع اشکانی که توسط دولت ساسانی تخریب شد.	۱
۱۴	روابط ایران و روم در زمان شاپورد دوم را ارزیابی نمایید. (درس ۱۰) چند جنگ در زمان شاپوریکم اتفاق افتاد که در یکی از آنها گردیانوس، امپراتور روم، کشته شد (۰/۵) و در دیگری والریانوس، امپراتور روم به اسارت درآمد. (۰/۵)	۱
۱۵	مهم ترین پیامد رونق تجارت در دنیای باستان چه بود؟ (درس ۱۳) آسایش و رفاه مردم (۰/۵) و زمینه آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت ها و اندیشه های یکدیگر فراهم آورد. (۰/۵)	۱
۱۶	نظام اجتماعی چه تأثیری بر سپاه ساسانی داشت؟ سپاه از دو بخش اصلی سواره نظام (سواره نظام سنگین و سبک اسلحه) و پیاده نظام تشکیل می شد که سواره نظام سنگین اسلحه مهم ترین بخش سپاه بود و اعضای آن از میان جوانان طبقه اشراف و نجبا برگزیده می شدند. (۰/۵) پیاده نظام ساسانی عمدتاً شامل روستاییانی بود که اسلحه و تجهیزات مناسبی نداشتند و به لحاظ نظامی، چندان اهمیتی به آنان داده نمی شد. (۰/۵) (درس ۱۱)	۱
۱۷	نظام دولت شهری در یونان چگونه شکل گرفت و چه نتیجه ای داشت؟ پس از عصر تاریکی و ضعف دولت میسن، به تدریج دولت شهرهای مختلفی در یونان سر بر آوردند و به قدرت رسیدند. (۰/۵) این دولت شهرها غالباً با یکدیگر در حال رقابت و جنگ بودند. (۰/۵) (درس ۶)	۱
۱۸	نقش مهرداد یکم اشکانی در یکپارچگی ایران چه بود؟ (درس ۱۰) مهرداد یکم با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به طور چشمگیری افزایش داد. (۰/۵) در دوران فرمانروایی او، سلسله اشکانیان از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به پادشاهی قدرتمندی تبدیل شد. (۰/۵)	۱
مقایسه پدیده های تاریخ (نقش و عملکرد شخصیت ها، شرایط ظهور و سقوط حکومت ها، رویدادها و تحولات مهم تاریخی و...)		
۱۹	وجه شباهت اصلاحات اقتصادی داریوش یکم هخامنشی و شی هوانگ تی (امپراتور چین) چه بود؟ هر دو به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین هایشان (۰/۵) و رونق تجارت اصلاحات اقتصادی انجام دادند. (۰/۵) (درس ۵ و ۹)	۱

نام طراح: دکتر شهابادی - نوربان	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۷۰ دقیقه
محل خدمت:	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۲۷
نام درس: تاریخ ایران و جهان باستان	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سوالات عملکردی گروه درسی تاریخ	تاریخ طراحی: ۱۴۰۴/۰۲/۱۶

۲۰	اعتقادات دینی مصریان باستان و سومریان را با هم مقایسه نمایید. (یک مورد شباهت یک مورد تفاوت) (درس ۴) شباهت: هر دو خدایان زیادی را می پرستیدند. تفاوت: مردم مصر، خدایانشان را مهربانتر و دوستانه تر از خدایان سومری می پنداشتند. آمن هوتپ چهارم، یکی از فرعونهای دوره جدید، کوشید یگانه پرستی را در شکل پرستش خدای خورشید در مصر ترویج کند، اما پس از مرگ او، کاهنان که نقش مهمی در فرهنگ مصر داشتند، دوباره پرستش چندخدایی را رایج نمود. حضرت یوسف و موسی مردم مصر را به پرستش خدای یگانه دعوت می کردند. مصریان به زندگی بعد از مرگ باور داشتند و معتقد بودند که روح پس از مرگ مدتی سرگردان میماند و سپس به جسم بازمی گردد. به همین دلیل، اجساد فرعون ها را برای جلوگیری از فاسد شدن جسم، مومیایی می کردند. سومر: اعتقاد داشتند که هر شهر از آن خدایی است. آنان برای خدای شهر خویش پرستشگاه باشکوهی برپا نموده، قربانیها و هدایای بسیار نثارش میکردند. آنان معتقد بودند که خدایان، انسان را برای خدمت به خود آفریده است و اگر در این کار کوتاهی کنند، خدایان آنان را با فرو فرستادن سیل و طوفان یا خشکسالی تنبیه خواهند کرد.	۱
توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی		
۲۱	دو مورد از پیامدهای «انقلاب کشاورزی» را نام ببرید. (درس ۴) ۱ - کشاورزان به منظور کاشت، داشت و برداشت محصول، از دور هگرتی دست برداشتند و نخستین روستاها را به عنوان سکونتگاههای دائم ایجاد کردند. ۲ - به دلیل تولید اضافه -الیت دیگری غیر از تولید خوراک بر نیاز، عدهای به فع مانند ابزار سازی، سفالگری و پارچه بافی روی آوردند و در تولید این محصولات مهارت و تخصص یافتند. ۳ - در نتیجه تولید مازاد بر نیاز، داد و ستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد. رونق داد و ستد، زمینه آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت ها و اندیشه های یکدیگر فراهم آورد	۰/۵
۲۲	هوخشتر در مقابل آشوریان، چه سیاستی به کاربرد؟ ۱ - تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و ... و به کمک آنان قدرت خود را بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد. (۰/۲۵) ۲ - هووخشتر سپس با حکومت بابل، علیه آشور متحد شد. (۰/۲۵) (درس ۹)	۱
۲۳	طبقه حاکم در ایران باستان شامل چه گروه هایی می شد؟ (درس ۱۲) اعضای خاندان شاهی، (۰/۲۵) خاندان های قدرتمند قدیمی و اشرافیت سیاسی (۰/۲۵)، نظامی (۰/۲۵) و دینی وابسته به آنها (۰/۲۵)	۱
۲۴	برجسته ترین نوآوری مشترک معماری اشکانی و ساسانی را بنویسید. (درس ۱۶) ساخت بناهای طاقدار، گنبدی و دارای ایوان، از ویژگی های معماری دوران اشکانیان و ساسانیان به شمار می رود.	۱
اظهار نظر و قضاوت		
۲۵	به نظر شما، علاقه شاهانی چون انوشیروان به علم، چه تاثیری بر گسترش علم در دوره ساسانیان داشت؟ (درس ۱۵) زمینه مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت و در نتیجه آن، جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد.	۰/۵
۲۶	شما با مشاهدۀ پیکرۀ الهۀ ناروندی و پیکرۀ ملکه نپیراسو، چه اطلاعاتی درباره تاریخ ایلام استخراج می کنید؟ مقام و منزلت والایی که زنان داشته اند. (درس ۸)	۰/۵
کار بست مدارک و شواهد تاریخی (نقشه ها، نمودارها، آثار و بناها، اسناد و متون) استخراج و استنباط دلالت های آن		

نام طراح: دکتر شهابادی - نوریان	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۷۰ دقیقه
محل خدمت:	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۲۷
نام درس: تاریخ ایران و جهان باستان	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سوالات عملکردی گروه درسی تاریخ	تاریخ طراحی: ۱۴۰۴/۰۲/۱۶

۲۷	گزیده‌هایی از سروده‌های زرتشت در کتاب اوستا را مطالعه کنید و پاسخ دهید که هریک از این گزیده‌ها ناظر بر کدام یک از اصول اعتقادی زرتشت است؟ (درس ۱۴) ۱- «آفریننده بزرگ و دانا، از راه خرد و بینش و الهام، راز پدید آمدن آفرینش را از روز ازل به من بیاموز تا حقیقت را به مردم جهان آشکار سازم.» یسنا، فصل ۲۸، بند ۱۱ نقش امشاسپندان برای یاری به اهورامزدا در امر آفرینش و اداره جهان (۵/۰) ۲- «ای مردم، این حقیقت را به گوش هوش بشنوید و با اندیشه‌ای روشن و ژرف‌بینی آنها را بررسی کنید. هر مرد و زن، راه نیک و بد را شخصا برگزینید. پیش از فرا [رسیدن] روز واپسین همه به پا خیزید و در گسترش آیین راستی بکوشید.» یسنا، فصل ۳۰، بند ۲. - اشاره به مینوی نیک: پندار نیک، کردار نیک، گفتار نیک - اعتقاد به روز واپسین (۵/۰)	۱

باسمه تعالی

نام طراح: دکتر شهابادی - نوریان	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۷۰ دقیقه
محل خدمت:	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۲۷
نام درس: تاریخ ایران و جهان باستان	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سوالات عملکردی گروه درسی تاریخ	تاریخ طراحی: ۱۴۰۴/۰۲/۱۶

